

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Zaburzenia ze spektrum autyzmu - wybrane zagadnienia [ćwiczenia], PG_00150010						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2028/2029		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	4		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	7		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Pedagogiki -> Zakład Pedagogiki Specjalnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		mgr Martyna Olszewska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Wprowadzenie w problematykę dotyczącą etiologii i aktualnych kryteriów autyzmu oraz specyfiki rozwoju i funkcjonowania osób z autystycznego spektrum zaburzeń w oparciu o współczesne koncepcje wyjaśniające zjawisko, a także przekazy autobiograficzne osób z autyzmem.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.1A.W.1] Zna i rozumie medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w spektrum autyzmu oraz psychospołeczne uwarunkowania funkcjonowania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zagadnienia zaburzeń genetycznych i niepełnosprawności sprzężonych; podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym diety, suplementację, farmakoterapię; narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, ich uwarunkowania i epidemiologię; miejsce zaburzeń autystycznych w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); zasady diagnozy różnicowej; zagadnienie autystycznego spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności; funkcjonowanie szkolne uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i jego uwarunkowania	Student zna i rozumie podstawy medyczne, psychologiczne i pedagogiczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, w tym aktualne kryteria diagnostyczne, klasyfikacje nozologiczne (ICD, DSM), oraz specyfikę funkcjonowania osób z ASD w różnych okresach życia.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[E.1A.U.1] Potrafi analizować medyczne podstawy zaburzeń ze spektrum autyzmu; analizować anatomię i fizjologię układu nerwowego w kontekście deficytów i nieprawidłowości rozwojowych w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; analizować zaburzenia genetyczne i niepełnosprawności sprzężone, podstawy psychiatrii, psychopatologii i neurologii; określać choroby wieku dziecięcego i wybrane problemy medyczne dotyczące dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym zagadnienia diety, suplementacji i farmakoterapii; stosować narzędzia do monitorowania stanu zdrowia dzieci; opisać kryteria diagnostyczne zaburzeń ze spektrum autyzmu, uwarunkowania i epidemiologię; określać i analizować zaburzenia autystyczne w medycznych klasyfikacjach nozologicznych (ICD, DSM) i klasyfikacji funkcjonalnej (ICF); określać diagnozę różnicową – autystyczne spektrum zaburzeń w kontekście uszkodzenia słuchu, zaburzenia rozwoju intelektualnego oraz innych zaburzeń i niepełnosprawności	Student potrafi analizować podstawy neurobiologiczne, psychospołeczne i funkcjonalne zaburzeń ze spektrum autyzmu oraz rozpoznawać zróżnicowane potrzeby osób z ASD na podstawie kryteriów diagnostycznych i klasyfikacji funkcjonalnej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[E.1A.K.2] jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	Student jest gotów do wykorzystywania wiedzy o ASD w refleksji pedagogicznej i analizie konkretnych sytuacji edukacyjnych z poszanowaniem indywidualnych potrzeb ucznia.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E. 1A.W.2] Zna i rozumie psychologiczno-pedagogiczne podstawy wiedzy o zaburzeniach ze spektrum autyzmu i działaniach profilaktyczno-wspomagających; podstawy neuropsychologii; zagadnienie zaburzeń ze spektrum autyzmu w kontekście innych zaburzeń neurorozwojowych, w tym afazji, mózgowego porażenia dziecięcego i ADHD; charakterystykę psychologiczną osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w różnych okresach rozwojowych; wczesne symptomy autyzmu; znaczenie środowiska fizycznego, stymulacji i integracji sensorycznej w autyzmie; specyfikę funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego w zaburzeniach ze spektrum autyzmu; zagadnienie mowy, języka i komunikacji osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; zasady diagnozy psychopedagogicznej uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym profile funkcjonalne; metody i narzędzia diagnostyczne, ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego „złotego standardu diagnostycznego” ADI-R (Autism Diagnostic Interview-Revised) i ADOS (Autism Diagnostic Observation Schedule); metody komunikacji wspomagającej i alternatywnej (AAC); rolę komputera, mediów i nowych technologii w terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; metody psychologiczno-pedagogiczne stosowane w terapii autyzmu w kontekście praktyki opartej na dowodach (evidence base practice), w tym ESDM (The Early Start Denver Model); zasady korekcji zachowań i metody rozwiązywania problemów wychowawczych u dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; różne podejścia do edukacji i terapii dzieci lub uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, w tym modele edukacyjno-terapeutyczne, wybrane metody i formy pracy i terapii; zagadnienia pracy z rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, wsparcia terapeutycznego i pomocy psychospołecznej rodzinie, wsparcia osoby z zaburzeniami ze spektrum autyzmu w dorosłym życiu; problematykę zatrudnienia dorosłych osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu	Student zna podstawowe metody psychologiczno-pedagogiczne oraz narzędzia diagnostyczne i terapeutyczne stosowane w pracy z osobami z ASD, ze szczególnym uwzględnieniem podejść opartych na dowodach (EBP). Student zna współczesne koncepcje wyjaśniające zjawisko autyzmu oraz potrafi odnieść je do danych z autobiograficznych narracji osób z ASD.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport

Treści przedmiotu	Analiza funkcjonowania osób z autystycznego spektrum zaburzeń (potrzeby, potencjał, ograniczenia) w kontekście ich przekazów autobiograficznych z wykorzystaniem omówionych na wykładzie koncepcji. Autyzm w tekstach kultury - analiza w kontekście omówionych na wykładzie koncepcji.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Projekt zaliczeniowy	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	
		Attwood T. Autyzm i zespół Aspergera, Harmonia universalis, Gdańsk 2013. Delacato C. Dziwne, niepojęte autystyczne dziecko, Fundacja Synapsis, Warszawa 1995. Frith U. (red.) Autyzm i zespół Aspergera, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005. Frith U. Autyzm. wyjaśnianie tajemnicy, GWP, Gdańsk 2008. Goldstei S., Naglieri J., Ozonoff S. (red.) Diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu, Wydawnictwo UJ, Kraków 2017. Grand C. Autyzm i zespół Aspergera, Wydawnictwo Studio Emka, Warszawa 2012. Grandin T., Scariano M. Byłam dzieckiem autystycznym, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995. Grandin T., Panek R. Mózg autystyczny, Copernicus Center Press, Kraków 2016. Hendrickx S. Kobiety i dziewczyny ze spektrum autyzmu, Wydawnictwo UJ, Kraków 2018. Jackson L. Świry , dziwadła i zespół Aspergera, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005. Pisula E. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej. Autyzm, GWP, Sopot 2011. Pisula E. Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2010. Pisula E. Małe dziecko z autyzmem, GWP, Gdańsk 2005. Rynkiewicz A. Zespół Aspergera. Inny mózg, inny umysł, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2009. Silberman S. Neuroplemiona. Dziedzictwo autyzmu i przyszłość neuroroznorodności, Vivante, Białystok 2017. Suchowierska M.Ostaszewski P., Bąbel P. Terapia behawioralna dzieci z autyzmem, GWP, Sopot 2012. Simone R. Aspergirls. Siła kobiet z zespołem Aspergera, Harmonia Universalis, Gdańsk 2016. Tomaszewski P., Bargiel-Matusiewicz K., Pisula E. Kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności (red.), Wydawnictwa UW, Warszawa 2015. Winczura B. Dziecko z autyzmem. Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu, Impuls, Kraków 2016. Yack E., Aquilla P., Sutton S., Tworzenie więzi poprzez integrację

		sensoryczną, Harmonia Universalis, Gdańsk 2014. Szatmari P. Uwięziony umysł, Wydawnictwo Znak, Kraków 2007. Williams D. Nikt nigdzie, Wydawnictwo Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2005. Wesołowska M. Pomóż mi opanować strach przed światem, Wydawnictwo StudioX, Wrocław 2002. Zoeller D. Gdybym mógł z wami rozmawiać, Fundacja Synapsis, Warszawa 1994.
	Uzupełniająca lista lektur	-
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	- Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) 100% oceny z ćwiczeń stanowi ocena z przygotowanej w sposób poprawny merytorycznie, wyczerpującej tematykę prezentacji.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.